

นางบัวไหล คณะปัญญา

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 88 ปี

ประเภทงาน : หัตถกรรมโคมล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

นางบัวไหล คณะปัญญา เริ่มเรียนรู้การทำ “โคมล้านนา” ตั้งแต่อายุ 12 ปี สั่งสมภูมิปัญญาการทำโคมล้านนาที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตแบบล้านนามาแต่ครั้ง บรรพบุรุษ บ่มเพาะทักษะฝีมือ ความรู้ ประสบการณ์การทำโคมมาเกือบทั้งชีวิตจนถึงในวันนี้ นางบัวไหล ได้รับการยอมรับว่าเป็น “แม่ครูแห่งการทำโคมล้านนา” เป็นผู้สืบสานตำนานโคมล้านนามาเป็นเวลากว่า 76 ปี

ตลอดชีวิตการทำโคมล้านนา ของนางบัวไหล ได้คิดค้นทำโคมรูปแบบต่างๆ ไว้มากมาย เช่น โคมแปดเหลี่ยม โคมรูปดาว โคมปักเป้า โคมรูปเพชร โคมแบบญี่ปุ่น เป็นต้น จนได้รับการกล่าวขานว่าเป็นต้นแบบของโคมล้านนาของชุมชนเมืองสาทร จังหวัดเชียงใหม่

เอกลักษณ์อันโดดเด่นที่สะท้อนทักษะเชิงช่างผ่านโคมล้านนาของนางบัวไหล ก็คือ การใช้กรรไกรเพียงด้ามเดียวตัดกระดาษเป็นลวดลายด้วยความชำนาญ ทำให้ลายที่ได้มีความสมดุล เมื่อนำไปตกแต่งบนตัวโคม สามารถตกแต่งเก็บมุมต่าง ๆ ได้ง่าย จึงทำให้โคมฝีมือของนางบัวไหล มีลวดลายที่ละเอียด เรียบสม่ำเสมอ ลายมีความคมชัด และโคมรูปแบบที่มีหาง เช่น โคมธรรมจักร เอกลักษณ์โคมฝีมือของ นางบัวไหล นั้น ส่วนหางของโคมที่จะมีความยาวกว่าหางของโคมของช่างฝีมือทำโคมคนอื่นๆ

ด้วยประสบการณ์ที่สั่งสมมา นางบัวไหล อุทิศตนเพื่อสืบสานวัฒนธรรมภาคเหนือ ศิลปะ ล้านนาไทย ถ่ายทอดความรู้ให้แก่รุ่นลูก รุ่นหลาน คนในชุมชน และผู้ที่สนใจทั่วไปสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น จนมีสลา (ช่าง)โคมล้านนาหลายต่อหลายคนที่ได้รับการสั่งสอนถ่ายทอดความรู้จากนางบัวไหล ได้กลายเป็นช่างฝีมือด้านการทำโคมล้านนาหลายต่อหลายคน และในวันนี้แม้นางบัวไหล จะมีอายุ 88 ปีแล้ว แต่ก็ยังไม่หยุดทำงานโคม ทุกๆ วัน ยังลงมือทำงานด้วยตัวเอง และยังทำหน้าที่สอนให้เยาวชน มีผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้อยู่อย่างต่อเนื่อง

นายสำเริง แดงแนวน้อย
ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 80 ปี
ประเภทงาน : หัตถกรรมแกะสลักไม้ กรุงเทพมหานคร

นายสำเริง แดงแนวน้อย เป็นที่รู้จักกันดีในวงการงานช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร เป็นผู้ดำรงรักษาภูมิปัญญางานช่างแกะสลักไม้ตามแบบฉบับงานราชสำนักไว้อย่างงดงาม นายสำเริง เป็นหนึ่งในบุคคลผู้อยู่เบื้องหลังงานโบราณราชประเพณีและการบูรณะซ่อมสร้างงานไม้ของแผ่นดินที่สำคัญๆ ที่ซำรุดเสียหายให้กลับมางดงามคงคุณค่าได้อย่างสมบูรณ์แบบด้วยเทคนิคฝีมือเชิงช่างชั้นสูง อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในคณะทำงานซ่อมบูรณปฏิสังขรณ์ราชรถราชยานฯ เครื่องประกอบพระราชพิธีในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพบุคคลชั้นเจ้านายหลายพระองค์ ตลอดจนการบูรณะงานศิลปกรรม เครื่องประกอบพระราชพิธี ในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร อีกด้วย จนถึงในวันนี้ นายสำเริง ใช้ประสบการณ์ สืบสานงานแกะสลักไม้ตามแบบฉบับงานราชสำนัก และเทคนิคเชิงช่างชั้นสูงมากกว่า 62 ปี

ผลงานที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่างของนายสำเริง คือ งานเครื่องไม้ที่มีการแกะสลักลวดลายวิจิตรด้วยเทคนิคเชิงช่างชั้นสูงซึ่งปรากฏบนบานประตู บานหน้าต่าง โต๊ะ ตู้ พระแท่น พระมณฑป งานพุทธศิลป์ อาทิ ซ่อฟ้า ใบระกา เครื่องประดับส่วนบนของอาคารในหลายสถานที่สำคัญๆ อีกทั้งยังมีทักษะการขึ้นโครงหุ่น การทำเศียร สอดลิ้ม เข้าปากไม้แบบโบราณตามวิธีการแกะไม้ในอดีตได้อย่างชำนาญ นอกจากนี้ นายสำเริง ยังโดดเด่นด้วยความชำนาญในการบูรณะซ่อมแซมงานไม้โบราณที่ซำรุด ผุพัง ให้กลับมามีลวดลายสวยงาม ประณีต และกลมกลืนเสมือนงานโบราณตามแบบชิ้นงานดั้งเดิม ในวันนี้ แม้นายสำเริง จะมีอายุ 80 ปีแล้ว แต่ก็ยังทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งให้คำปรึกษาในการซ่อม การสร้าง เพื่ออนุรักษ์งานเครื่องไม้อยู่อย่างต่อเนื่อง ถือเป็นบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเชิงช่างอยู่ในงานแกะสลักไม้มาจนถึงปัจจุบัน

นายบัวเลิศ เฉลิมฤกษ์

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 72 ปี

ประเภทงาน : หัตถกรรมต่อเรือจำลอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นายบัวเลิศ เฉลิมฤกษ์ เป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยองค์ความรู้ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของเรือไทยพื้นบ้านที่เคยคับคั่งอยู่ในลุ่มแม่น้ำในแผ่นดินไทยเกือบทุกประเภท ที่ไม่อาจพบเห็นได้ในยุคปัจจุบัน ทั้งความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เกิดจากประสบการณ์การต่อเรือจริง สู่อการต่อเรือจำลองในรูปแบบต่างๆ ที่คนไทยเคยใช้งาน และกำลังจะสูญหายไป เพื่อต้องการให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา เรียนรู้ นับเวลาที่ได้ศึกษา เรียนรู้อยู่ในงานเรื่องเรือ มี ประสบการณ์ และทักษะฝีมือการต่อเรือ และเรือจำลอง จนถึงในปัจจุบันเป็นเวลากว่า 57 ปี

ทักษะ ความชำนาญในฝีมือในการต่อเรือจำลองทุกลำของ นายบัวเลิศ จะใช้ทักษะ และกระบวนการต่อเรือเหมือนกับการต่อเรือใช้จริง ทั้งแบบวิธีชุด และแบบการต่อตามกระบวนการแบบช่างฝีมือดั้งเดิม เพียงแค่ลดขนาดและสัดส่วนของเรือลงตามมาตราส่วนของเรือจริง ฝีมือการต่อเรือจำลองของ นายบัวเลิศ นอกจากจะโดดเด่นในเรื่องของสัดส่วนที่เหมือนเรือจริงแล้ว การต่อแผ่นไม้แต่ละแผ่นประกอบเป็นเรือไม้ทุกแผ่นจะแนบสนิทกันโดยไม่มีช่องว่าง และยังเก็บรายละเอียดรูปทรงเรือที่ประณีต โค้งรับกันตลอดลำเรือได้เหมือนเรือจริงอีกด้วย

นายบัวเลิศ นับได้ว่าผู้ซึ่งอุทิศทุ่มเทในการส่งต่อภูมิปัญญาสู่คนรุ่นหลังด้วยการถ่ายทอดเรื่องราวองค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรือที่กำลังสูญหายจากสังคมไทย และการต่อเรือจำลองเผยแพร่ให้ความรู้แก่คนรุ่นหลัง และหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานต่อเรืออย่างไม่หวงวิชา เพื่อหวังให้ความรู้ที่ตนเองสะสมมาถูกนำไปใช้ประโยชน์ในภายภาคหน้า สร้างผู้สืบทอดการทำเรือจำลองรุ่นต่อ ๆ ไป

นางคำใหม่ โยคะสิงห์

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 84 ปี

ประเภทงาน : หัตถกรรมผ้าแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์

นางคำใหม่ โยคะสิงห์ ได้มีโอกาสถวายงานสนองพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ

พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มทอผ้าแพรวา โนโครงการส่งเสริมการทอผ้าไหมแพรวา บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นางคำใหม่ ถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนริเริ่มพลิกฟื้นผ้าแพรวาที่กำลังจะสูญหายไปในอดีต ได้ทุ่มเทกำลังกายร่วมพัฒนาการทอผ้าไหมแพรวาและอนุรักษ์ลวดลายโบราณที่มีมานานนับ 100 ปี มาตลอดระยะเวลากว่า 40 ปี จนผ้าไหมแพรวา ได้กลับมาปรากฏแก่สายตาและเป็นที่นิยมจนถึงในปัจจุบัน

นางคำใหม่ เป็นผู้ฝีมือในการทอผ้าไหมแพรวา ทั้งทักษะการแกะลวดลายจากผ้าโบราณ ความสามารถเฉพาะตัวในด้านการผสมสีย้อมเส้นไหมได้ไม่มีใครเหมือนด้วยการออกแบบสีในลายผ้าให้มีความผสมกลมกลืนกันอย่างสวยงาม ผ้าแพรวาฝีมือนางคำใหม่ จึงมีความวิจิตรงดงาม ยากแก่การลอกเลียนแบบ จนมักจะได้รับคำตรัสชมจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 อยู่เสมอว่า .... “แม่คำใหม่ให้สีและลวดลายได้คลาสสิกสวยงามมาก” ผลงานผ้าแพรวาฝีมือนางคำใหม่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 จึงนำไปใช้มอบเป็นของที่ระลึกสำหรับพระราชอาคันตุกะต่างๆ จนเป็นที่ชื่นชอบของทุกคน โดยเฉพาะบรรดาภริยาทูตานุทูต และชาวต่างชาติ

นางคำใหม่ จึงได้รับการยกย่องว่าเป็น “แม่ครูผ้าแพรวา” ที่นอกจากมีส่วนในการสืบสาน ดำรงรักษา ฟื้นฟูและถ่ายทอดงานแล้ว ยังถือเป็นการได้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามล้ำค่าของชาวภูไท บ้านโพน สมดังพระราชนโยบาย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ในการให้ความสำคัญของภูมิปัญญาการทอผ้าแพรวาว่าเป็นศิลปะล้ำค่าของชาติที่ต้องรักษาไว้สืบไป ในวันนี้ แม่คำใหม่ ในวัย 84 ปี ถึงแม้จะไม่ได้ลงมือนั่งที่ทอผ้าแพรวามากสักระยะหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังให้ความรู้ถ่ายทอดแก่ลูกหลาน และสมาชิกกลุ่มทอผ้าแพรวา บ้านโพน และการย้อมสีเส้นไหมอย่างต่อเนื่อง

นายศรีเมือง ทรทรุรานนท์
ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 81 ปี
ประเภทงาน : หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

นายศรีเมือง ทรทรุรานนท์ ผู้สืบสานภูมิปัญญาการทำเครื่องปั้นดินเผา ด้วยความผูกพันในวิถีชีวิตการทำเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดจากรุ่นบรรพบุรุษ สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมากกว่าร้อยปี จนมาถึงรุ่นของนายศรีเมือง ที่ได้ยึดอาชีพการทำเครื่องปั้นดินเผามาตลอด เป็นเวลากว่า 60 ปี เริ่มจากการทำขึ้นเพื่อการใช้สอยในครัวเรือน เช่น โอ่งดินเผา กระจ่าง อ่างน้ำ คนโทน้ำ เป็นต้น จนกระทั่งพัฒนาสู่การปั้น และสลักเสลาเป็นลวดลายที่วิจิตร งดงาม ประยุกต์เป็นของประดับตกแต่ง และเครื่องใช้ที่มีความหลากหลายมากขึ้น

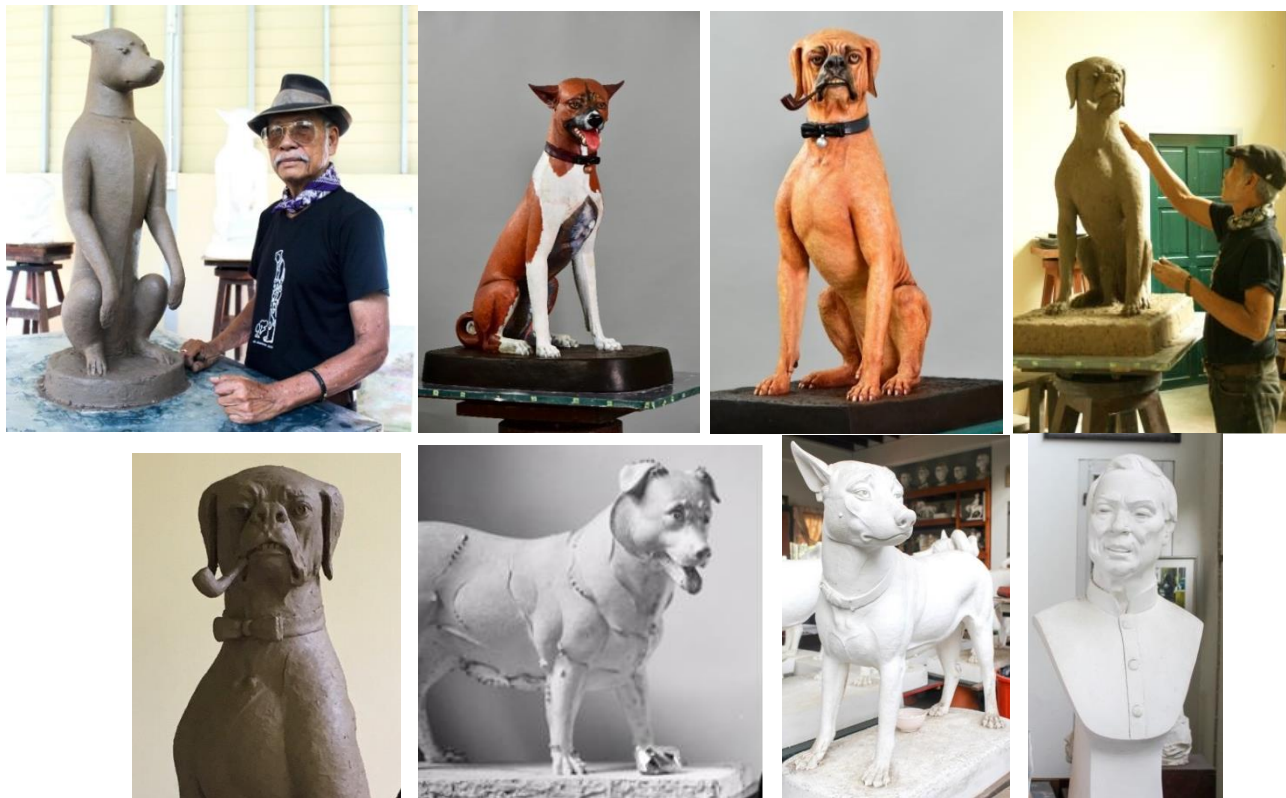
ผลงานเครื่องปั้นดินเผา นายศรีเมือง ยังคงภูมิปัญญาเครื่องปั้นดินเผาสีส้ม ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่มีมากกว่าร้อยปี แต่เอกลักษณ์ที่โดดเด่นแสดงถึงซึ่งทักษะฝีมือคือ การสลักเป็นลวดลายที่วิจิตร ทั้งการใช้เทคนิคการแกะลาย การฉลุลาย คัดกลาย ด้วยความชำนาญและด้วยความพิถีพิถันเพื่อให้ได้ลวดลายที่วิจิตรบรรจง จนเต็มพื้นที่ของชิ้นงาน พัฒนาอุปกรณ์ที่ช่วยให้การสร้างลวดลายมีความคมชัดมากขึ้น เช่น ใบมีด สายไวโอลิน เป็นต้น ลวดลายที่โดดเด่นแต่ยังคงไว้ซึ่งศิลปะแบบมอญดั้งเดิม ซึ่งในปัจจุบันนี้หาได้ยากแล้วเช่น ลายลายกนก ลายบัวคว่ำบัวหงายประกอบลายกนก เป็นต้น ผลงานที่เป็นที่นิยม เช่น บาตรน้ำมนต์ พาน กระจ่างรูป เป็นต้น

ในวันนี้ นายศรีเมือง ในวัย 81 ปี ยังคงสร้างสรรค์การสลักลวดลายบนงานเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง เพื่อต้องการอนุรักษ์งานปั้นดินเผาแบบโบราณให้คงอยู่สืบต่อไป และหวังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ ได้เห็นคุณค่าและตระหนักในภูมิปัญญาเครื่องปั้นดินเผาของบรรพบุรุษชาวไทยเชื้อสายมอญ โดยไม่ทิ้งให้เลือนหายไปตามกาลเวลา

นายชิน ประสงค์

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 75 ปี

ประเภทงาน : ประติมากรรม (ปั้นรูปเหมือน) จังหวัดนนทบุรี

นายชิน ประสงค์ หรือ ครูชิน เป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยความรู้และทักษะเชิงช่างทางด้านงานประติมากรรม หรือ งานปั้นที่ครบเครื่องทั้งแนวคิด วิธีการทำงาน และกระบวนการปั้นจนได้ผลงานที่สำเร็จสมบูรณ์ อีกทั้งยังมีผลงานปั้นที่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น สร้างสรรค์ผลงานด้วยความหลงใหลในงานศิลปะการปั้นจนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ผ่านงานปั้นได้เสมือนมีชีวิต ผ่านประสบการณ์ และการสร้างสรรค์ผลงานปั้นมาจนถึงในวันนี้กว่า 50 ปี

การสร้างสรรค์งานปั้น ของครูชินมีความโดดเด่นทั้งด้านงานปั้นภาพเหมือนบุคคล งานการปั้นอนุสาวรีย์ และงานปั้นผลงานสัตว์ ความพิเศษผลงานปั้นของครูชิน คือการปั้นที่ไม่เน้นสัดส่วนเหมือนจริงเหมือนต้นแบบ แต่จะเน้นอริยาบถที่สื่ออารมณ์ และความหมายของชิ้นงานนั้นๆ ว่าผู้ปั้นต้องการที่จะสื่ออะไร ความโดดเด่นของงานปั้นรูปสัตว์ของครูชิน มีเอกลักษณ์เฉพาะในการทำให้ดวงตามีมิติ ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญ และความรู้ลึกของช่างปั้น ที่ต้องใช้ความละเอียด และความเข้าใจในลักษณะของแววตาในแต่ละความรู้สึกของช่าง จนดูเหมือนรูปปั้นนั้นมีมิติดวงตาที่เหมือนจริง ผลงานที่โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ในแผ่นดินด้วยฝีมือ ครูชิน มีอยู่มากมายเช่น อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสิน จังหวัดจันทบุรี รูปปั้น รัชกาลที่ 8 ที่สะพานพระราม 8 และผลงานที่โดดเด่นยิ่งความภาคภูมิใจที่สุด คือ การปั้นครอบครัวยุคทองแดง ซึ่งประกอบด้วย คุณทองแดง และลูกๆ ทั้ง 11 และคุณโจโจ ขนาดเท่าจริง เพื่อนำไปจัดวางข้างพระจิตกาธานในพระเมรุมาศ

ในเวลานี้แม้วัยจะล่วงเลยมาถึง 75 ปีแล้ว แต่ครูชิน ยังพร้อมที่จะให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้งานปั้นทั้งหมดแก่คนรุ่นหลัง อีกทั้งยังเป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นผู้ให้ ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ และไม่หวังผลตอบแทน

นายคำ ปินะดวง

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 82 ปี

ประเภทงาน : ตุงหลวง (ตุงโลหะ) จังหวัดน่าน

นายคำ ปินะดวง หรือ พ่อหนานคำ เรียนรู้การทำตุงมาตั้งแต่อายุเพียง 12 ปี สืบทอดการทำตุงมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ จนถึงรุ่นพ่อหนานคำก็ยังคงรักษาภูมิปัญญาบรรพบุรุษและเทคนิคเชิงช่าง ในการทำตุงหลวงแบบโบราณ หรือตุงพุทธชาดกที่เล่าเรื่องราวพุทธชาดกบนตุงแผ่นเดียวผ่านการตอกกลวดลายอันวิจิตรงดงามด้วยลายเส้นเพียงเส้นเดียว คงเอกลักษณ์ตามแบบดั้งเดิมตามที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ด้วยความรู้ความชำนาญ จนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลากว่า 62 ปี

พ่อหนานคำ มีความชำนาญทั้ง การเขียนลาย การแกะลาย และการตอกลาย แต่ฝีมือการทำตุงที่สะท้อนถึงทักษะฝีมือ และเทคนิคเชิงช่างของพ่อหนานคำ เป็นพิเศษ คือ ทักษะความชำนาญในการตอกแผ่นโลหะเป็นลวดลายได้ทันทีโดยไม่ต้องวาดลายขึ้นก่อน การโค้งงอของเส้นลวดลายมีความอ่อนช้อย ดูไม่แข็งกระด้าง ตุงแต่ละชิ้นจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน จนแทบจะกล่าวได้ว่าจะมีเพียงชิ้นเดียวในโลกก็ว่าได้

การทำตุงไม่ใช่เรื่องง่ายที่ไม่ใช่เพียงแต่ลากเส้นแล้วแกะลาย หรือตอกลายเท่านั้น แต่ต้องมีทั้ง ศิลปะ มีความอดทน ใช้สมาธิ และมีฝีมือ ในวันนี้ แม่วัยของพ่อหนานคำจะล่วงเลยมาถึง 82 ปี แล้ว ก็ยังพร้อมที่อยากถ่ายทอดให้มิผู้มาเรียนรู้ และสืบสาน ด้วยเพราะปัจจุบันการทำตุงหลวงแบบโบราณเป็นงานหัตถกรรมที่กำลังจะสูญหายและเหลือผู้ทำอยู่น้อยรายโดยเหลือเพียงพ่อหนานคำที่ยังอนุรักษ์การทำตุงหลวง (ตุงโลหะ) อยู่บ้านเดียวเท่านั้น

นางบุญมี จันอุไรรัตน์

ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2561 : อายุ 80 ปี

ประเภทงาน : เครื่องลงยาสี จังหวัดนนทบุรี

เครื่องลงยาสี เป็นงานเชิงช่างที่แสดงถึงศิลปะบนเครื่องใช้เครื่องประดับที่มีความวิจิตรของลวดลายที่แต่งแต้มด้วยยาสีหลากสีส่น เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีมานับแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาสืบทอดกันมาหลายร้อยปี

นางบุญมี จันอุไรรัตน์ ผู้อนุรักษ์สืบทอดงานเครื่องลงยาสีตามภูมิปัญญาดั้งเดิมแบบโบราณ มากกว่า 50 ปี ด้วยการคงเอกลักษณ์ความละเอียดในการบดยาสีจนได้เนื้อสีที่ใสสะอาด เกือบเนื้อสีบนร่องลายบนเนื้อโลหะทองแดงหรือทองวิทยาศาสตร์ ด้วยความหนาที่พอดี หลอมให้ละลายดัดลงบนผิวของโลหะนั้น ด้วยการให้ความร้อน ชัดจนขึ้นลายเงางาม นับเป็นศิลปะที่นิยมใช้บนเครื่องใช้ เครื่องประดับ ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทย ภูมิปัญญาอันเป็นเสน่ห์ของการลงยาสี ที่มีความละเอียดอ่อน ต้องใช้ความอดทน ความเพียรในขั้นตอนการทำ ที่ไม่อาจทดแทนได้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ กว่าจะได้เป็นชิ้นงานที่ขับลวดลายของโลหะให้ได้สีส่นที่สดสวยด้วยยาสีหลากสีส่น ที่ในปัจจุบันเหลือช่างที่มีประสบการณ์การลงยาสีแบบโบราณด้วยการให้ความร้อน หรือที่เรียกว่า การลงยาสีร้อน เพียงไม่กี่คนในประเทศไทย

ในวันนี้ แม้วัยที่ล่วงเลยกว่า 80 ปี แต่นางบุญมี ยังคงมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะรักษาภูมิปัญญาการทำงานเครื่องลงยาสีตามภูมิปัญญาดั้งเดิมแบบโบราณเอาไว้ให้นานเท่านาน ด้วยการอุทิศตนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับผู้สนใจ เยาวชนคนรุ่นใหม่ และสถาบันการศึกษา ให้ได้เรียนรู้ถึงกรรมวิธี และเทคนิคการลงยาสีร้อน เพื่อสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องลงยามรดกอันมีค่าของแผ่นดินให้คงอยู่ ในขณะเดียวกันก็พัฒนารูปแบบผลงานเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้ที่มีประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น เช่น กำไล กรอบรูป ปากกา ตลับใส่เครื่องประดับ เป็นต้น

